

2014

Memo sporthal

Nijdeken, Jan en Janssen, Ser
Gemeente Leusden
31-10-2014

Inleiding

Deze memo is opgesteld naar aanleiding van een aantal vragen over de invloed die de komst van de tweede sporthal heeft op de volgende onderwerpen:

- Wat voor een gevolgen heeft de komst van de tweede sporthal op de bezettingsgraad van de overige aanwezige binnensportaccommodaties?
- Kunnen er, bij de komst van de tweede sporthal, andere binnensportaccommodaties worden afgesloten?
- Welke exploitatie vorm is het best passend voor de tweede sporthal?

Om antwoord te kunnen geven om bovenstaande vragen wordt achter een volgens in gegaan op behoefte bepaling binnensport en worden er een aantal exploitatie scenario's uitgewerkt.

Veel input voor deze memo is gehaald uit het behoefte onderzoek binnensportverenigingen uit 2009 en de actualisatie daarvan uit 2011. Waar relevant zijn cijfers geactualiseerd.

Inhoudsopgave

Inleiding	1
1. Management Samenvatting	3
2. Behoeft bepaling	4
2.1 Praktische bezettingsgraad.....	4
2.2 Behoeft 2011	4
2.3 Behoeft versus daadwerkelijke bezetting en aangevraagde uren	4
3. Nadere verkenning behoeft	6
3.1 Multi criteria matrix	6
3.2 Piek belasting	7
4. Aantal binnensportaccommodaties	9
4.1 Scenario Meent en Berkelwijk behouden	9
4.2 Scenario sportzaal Meent behouden Berkelwijk afbreken	9
4.3 Scenario Meent afbreken en Berkelwijk laten staan.....	9
4.4 Scenario Sportzaal Meent en Berkelwijk afbreken	10
4.5 Conclusie aantal accommodaties	10
5. Optimaal afstemmen vraag en aanbod	12
5.1 Antilopen /(LHV)	13
5.2 Gebruikers samenwerking, samenwerking van een beperkt aantal sportverenigingen, zijnde de potentiële hoofdgebruikers	14
5.3 Sportkoepel	15
5.4 Alle binnen sportaccommodaties wegzetten bij een commercieel exploitant.....	16
5.5 Onafhankelijke stichting.....	17
5.6 Traditioneel via de gemeente georganiseerd in combinatie met sportbedrijf.....	18
5.7. Exploitatie word neergelegd bij sportbedrijf inclusief verdeling van subsidies, gemeente blijft tot een bepaalde hoogte partner	19
5.8 Matrix	20
6. Advies.....	21

1. Management Samenvatting

Om de gevolgen van de 2^e sporthal goed in te kunnen schatten is in 2009 een behoefte onderzoek uitgevoerd. Dit onderzoek is in 2011 geactualiseerd. Dit onderzoek is ambtelijk beoordeeld op basis van de bezettingscijfers 2012-2013 van de binnensport accommodaties en de demografische ontwikkelingen in Leusden. Daarbij is rekening gehouden met de uren die thans buiten Leusden worden ingevuld. De bezettingscijfers onderschrijven de eerdere kwantitatieve conclusies van het behoefte onderzoek. Maatschappelijk en demografische ontwikkelingen geven geen aanleiding om een tweede sporthal te realiseren.

Ambtelijk advies accommodatie:

De locaties “De Meent” en “Berkelwijk” komen te vervallen. In het onderzoek behoefte onderzoek wordt rekening gehouden met het sluiten van De Meent. Echter het onderzoek gaf aan dat “Berkelwijk” voor 211 uur per jaar beschikbaar zou moeten blijven. Dit betreft een bezetting van slechts 12%, een ruimte die ruimschoots binnen de andere locaties aanwezig is. Echter niet altijd op de meest gewilde uren. Dit betekent een verbetering van de leegstand op andere locaties. Het betreft een integrale afweging.

- Het sluit aan bij de krimpende behoefte vanuit de scholen door de afname van het aantal leerlingen nu en in de toekomst (informeel al besproken met Voila en akkoord).
- Sluit aan bij de taakstellingen, waarbij het vervallen van de exploitatielasten van beide locaties wordt ingeboekt als optimalisatie..
- Door het sluiten van de 2 locaties worden de Korf en Antares niet benadeeld door een verschuiven van de gevraagde uren (voorwaarde is wel dat de werkelijke en vermeende problemen bij sportzaal Antares worden opgelost.

Ambtelijk advies exploitatie:

Het advies is om de taken van verhuur en de omzet verantwoordelijkheid m.b.t. binnensport accommodaties bij het sportbedrijf neer te leggen. Hierbij wordt het sportbedrijf ook belast met het verdelen van de huidige indirecte subsidie onder de gebruikers, dit wordt dan een directe subsidie. Dit stelt het sportbedrijf in staat optimaal te sturen op bezetting (bv hoge subsidie bij daluren, gelijktrekken van tarieven van bv Antares).

Het is aan te raden dit model gefaseerd in te voeren. In de eerste fase (bv een periode van twee jaar) is het sportbedrijf “slechts” makelpunt. In de fase daarna krijgen ze een grotere verantwoordelijkheid mbt omzet en het verdelen van subsidies.

Randvoorwaarden hierbij zijn:

- Optimale bezetting word bereikt door sportbedrijf optimale ondernemingsvrijheid te geven.
- Er moet een duidelijk verhuur systematiek voor het huren van binnensportaccommodaties door scholen komen.

2. Behoeft bepaling

In 2009 is er een behoefte bepaling gedaan onder de binnensportverenigingen. In 2011 is dit geactualiseerd omdat één vereniging een niet reële behoefte had aangegeven in 2009.

2.1 Praktische bezettingsgraad

Behoeft cijfers zeggen niets zonder dat inzichtelijk is voor hoeveel uur een binnensportaccommodatie is te verhuren. In Leusden hanteren we de volgende landelijk veel gehanteerde norm.

Bezettingsgraad binnensportaccommodatie is 100% wanneer 1760 uur ingevuld wordt. Dit komt neer op 43 uur per week over een periode van 41 weken (vakantie en onderhoud worden buiten beschouwing gelaten).

2.2 Behoeft 2011

Behoeft onderzoek in 2011 resulteerde in de volgende behoefte:

Accommodatietype	Totaal aantal uren
Sporthal (2)	2543
Sportzaal (2)	2015
Gymzaal (3)	2976

Behoeft verdeeld over sportaccommodaties

Wanneer deze behoefte optimaal verdeeld wordt over alle binnensportaccommodaties komen we tot de volgende bezettingspercentages van de binnensportaccommodaties in Leusden.

Accommodatie	Sporthal de Korf	Nieuwe sporthal	Sportzaal Achterveld	Sportzaal Antares	Gymzaal Alandsbeek	Gymzaal Biezenkamp	Gymzaal Berkelwijk
Totaal	1267	1267	746	1270	1392	1374	211
Bezettingspercentage	72%	72%	42%	72%	79%	78%	12%

Hierbij is:

- Ervan uitgegaan dat sportzaal de Meent verdwijnt
- Gymzaal Berkelwijk hier nog in meegenomen omdat het onderzoek uit 2011 aanbeveelt deze gymzaal te laten staan. Dit om te voorkomen dat met het inplannen van de zaal uren knelpunten ontstaan. (gymvereniging met jonge kinderen die dan om 21.00 moeten gaan sporten)

2.3 Behoeft versus daadwerkelijke bezetting en aangevraagde uren

Er is nagegaan hoe reël de behoefte is. Hiervoor is gekeken naar het aantal aangevraagde sporthaluren en de daadwerkelijke bezetting van de Korf. Er licht een specifieke sporthalvraag daarom is er niet ingezoomd op alle overige accommodaties.

De Korf kende in het jaar 2013 een bezetting van 72%. Dit komt neer op 12 uren die verhuurd zijn. Zie onderstaande tabel.

locatie	uren zaalhuur	norm uren	bezetting
Asschatterweg	565	1760	32%
Berkelwijk	1364	1760	78%
de Meent	1292	1760	73%
Lijsterbeslaan	605	1760	34%
Sportzaal Antares	891	1760	51%
Sportzaal Achterveld	664	1760	38%
De Korf	1272	1760	72%
totaal	6653	12320	54%

Wanneer de roep vanuit verenigingen om een tweede sporthal zo groot is als die nu is, is te verwachten dat het bezettingspercentage hoger is. De niet optimale bezetting is te o.a. verklaren door:

- Verenigingen hebben moeite met het regelen van trainers voor de vroege middaguren, de sporthal is dan ook weinig verhuurd op de vroege middaguren;
- Verenigingen hebben moeite met laat sporten, uren vanaf 22.00 uur zijn dan ook weinig verhuurd;
- Zondag is er incidenteel competitie, slechts een aantal zondagen is de sporthal verhuurd;
- Door het naar binnen komen van de buitensporten zoals handbal, korfbal en hockey is het voor andere verenigingen minder aantrekkelijk om de sporthal voor het gehele seizoen te huren.

Aangevraagde uren

De verenigingen vragen standaard minder uren aan omdat ze weten dat deze uren niet worden gehonoreerd. Toch worden er jaarlijks ongeveer 600 sporthaluren extra aangevraagd welke niet gehonoreerd kunnen worden en buiten Leusden worden gehuurd.

Een optelsom die gemaakt kan worden is de huidige bezetting van de Korf (1284 uur) en de jaarlijks niet toegewezen sporthaluren (600) bij elkaar op te tellen (1884) uur.

Dit aantal uren rechtvaardig nog niet de keuze voor een tweede sporthal. Naast niet aangevraagde sporthal uren zijn er ook nog sporthal uren die nu in de Sportzaal de Meent zijn ondergebracht (471). Dit zijn uren die sporttechnisch gezien in een sporthal zouden moeten plaatsvinden i.p.v. in een sportzaal.

Door nu de huidige bezetting, niet toegewezen uren en de uren uit sportzaal de Meent bij elkaar op te tellen is de totale sporthal behoefte 2.355 uur.

Eerder is aangegeven dat de uren sporthal behoefte op 2.543 uur lag. Het verschil in het aantal uur (188) is te verklaren door:

- Verenigingen vragen niet aan wat ze willen omdat ze weten dat de aanvraag niet gehonoreerd zal worden
- De behoefte uren zijn mede berekend op basis van een in 2009 opgestelde Multi criteria matrix. In de volgende paragraaf gaan we daar nader op in.

3. Nadere verkenning behoefte

3.1 Multi criteria matrix

De multi criteria matrix vormt een hulpmiddel om op een gewogen manier en rekening houdend met verschillende factoren de behoefte aan binnensportaccommodaties vanuit diverse takken van sport te kunnen ramen. Om een reëel beeld te krijgen van de behoefte is de matrix uit 2009 geactualiseerd.

De matrix is als volgt opgesteld: De toekomstige behoefte aan binnensportruimte wordt geraamd op basis van het huidige aantal afgenomen uren zaalhuur vermeerderd met de percentuele toe of afname van de bevolking.

In 2009 was een bevolkingsgroei van 8,1% in 2016 geprognostiseerd ten opzichte van 2009. Deze cijfers zijn aangepast. De afgelopen jaren is het aantal inwoners van Leusden gemiddeld toegenomen met 3,7%. Als uitgangspunt is genomen dat dit ook het gemiddelde groei percentage is t/m 2016.

De invloed van de toe of afname van het aantal inwoners van de gemeente wordt gecorrigeerd door de factor Correctie lokale invloeden die is opgebouwd uit de volgende sub factoren:

1. Ontwikkelingen in de sport (35%)
2. Demografische factoren (15%)
3. Sociaal economische factoren (10%)
4. Sociaal maatschappelijke factoren (35%)
5. Sociaal culturele factoren (5%)

Voor een nadere toelichting en uitwerking op een ieder van de hierboven genoemde sub factoren verwijzen we naar hoofdstuk 3 van het onderzoek “verenigingsbehoefte” uit 2009. Hierin worden trends aangegeven welke van invloed zijn op bovenstaande factoren. Deze trends zijn over het algemeen nog steeds actueel en daarom niet herzien.

Voor elk van de eerdergenoemde vijf sub factoren is ingeschat in welke mate deze van invloed is op de behoefte aan binnensportruimte voor die specifieke tak van sport. Hiertoe is een 10-puntsschaal van -5 tot +5 gehanteerd. Door de invloed van elke factor per tak van sport in op een schaal van -5 tot +5 in te schatten en te vermenigvuldigen met de wegingsfactor wordt de totaal factor Correctie lokale invloeden verkregen.

De totale behoefte aan binnensportruimte per tak van sport wordt verkregen door invloed van de bevolkingsprognose voor 25% te corrigeren middels de factor Correctie lokale invloeden.

Laatstgenoemde percentages worden de invloedssfeer genoemd, die afneemt naarmate de termijn voor prognose toeneemt.

Lokale factoren

Invloed	Ontwikkelingen in de sport	Demografische Factoren	Sociaal Economische Factoren	Sociaal Maatschappelijke Factoren	Sociaal Culturele Factoren	Totaal
Wegingsfactor	35%	15%	10%	35%	5%	100%

Prognose zaaluren

Tak van Sport								Uren zaalhuur	correctie bevolkings prognose	Correctie lokale invloeden	Toekomstige zaalhuur
Volleybal	-2	-4	-1	0	1	-1,35	-6,8%	692	3,7%	-6,8%	671
Badminton	2	2	-1	0	1	0,95	4,8%	828	3,7%	4,8%	898
Handbal	-1	-2	-1	0	1	-0,7	-3,5%	408	3,7%	-3,5%	409
Korfbal	2	1	-1	0	1	0,8	4,0%	809	3,7%	4,0%	871
Basketbal	0	-4	-1	0	1	-0,65	-3,3%	703	3,7%	-3,3%	706
Hockey	3	-2	-1	0	1	0,7	3,5%	383	3,7%	3,5%	411
Gymnastiek	3	1	-1	0	1	1,15	5,8%	2913	3,7%	5,8%	3188
Honkbal	1	-2	-1	0	1	0	0,0%	384	3,7%	0,0%	398
								7120			7552

3.2 Piek belasting

Een tweede sporthal in Leusden moet de binnensportbehoefte in Leusden kunnen bergen. De Leusdense binnensportbehoefte kent met name een piek in de periode November tot en met maart. De piek behoefte wordt veroorzaakt doordat een aantal “buitensportverenigingen” ook een binnensportseizoen kennen en daarvoor een binnensportaccommodatie behoefte hebben. De top piek is gedurende negen weken wanneer de Hockey gebruik wil maken van de binnensportaccommodatie.

De “buiten” sporten die gebruik willen maken van een binnensportaccommodatie zijn:

- Korfbal; kent een binnensportseizoen van 22 weken;
- Handbal; kent een binnensportseizoen van 20 weken;
- hockey kent een binnensportseizoen van 9 weken;
- honkbal maakt gedurende 34 weken ook gebruik van de binnensportaccommodaties.

De vraag is nu of de komst van een tweede sporthal de piek behoefte kan ondervangen. Op basis van het onderzoek 2011 het volgende.

Uitgaande van een optimale bezetting zijn er per week 43 sporthaluren te verhuren. Uitgaande van twee sporthalellen betekent dit een week capaciteit van 86 uur.

Handbal

Aantal uren dat de vereniging bij voorkeur wil trainen: 10 uur per week. Aantal uren dat de vereniging bij voorkeur wedstrijd wil spelen: 8 uur om de week op zondag

Totaal per jaar: $(10 \times 20) + (8 \times 10) = 280$. Is 14 uur gemiddeld per week.

Hockey

Aantal uren dat de vereniging bij voorkeur wil trainen: 20 uur per week. Aantal uren dat de vereniging bij voorkeur wedstrijd wil spelen: 16 uur per week

Totaal per jaar: $(20 \times 9) + (16 \times 9) = 324$. Is 36 uur gemiddeld per week

Korfball

Aantal uren dat de vereniging bij voorkeur wil trainen: 16 uur per week. Aantal uren dat de vereniging bij voorkeur wedstrijd wil spelen: 13,5 uur per week.

Totaal per jaar: $(16 \times 22) + (13,5 \times 22) = 649$. Is 29,5 uur gemiddeld per week

De uren bij elkaar opgeteld geeft totaal van 79,5 uur in de piekperiode van 9 weken, terwijl er een capaciteit is van 86 uur. Wanneer al deze uren gehonoreerd worden in een sporthal betekend dit dat er te weinig ruimte is voor de structurele huurders. Dit betekend dat er alsnog verenigingen buiten Leusden moeten gaan huren of genoeg moeten nemen met een kleinere zaal. Dit laatste zal voor verenigingen geen probleem zijn. De jongste jeugd traint vaak ook nu al in kleinere binnensportaccommodaties.

4. Aantal binnensportaccommodaties

In voorgaande berekeningen is steeds uitgegaan van het verdwijnen van de Meent. Voor dit scenario is gekozen omdat anders er geen reële bezettingsgraad gehaald kan worden voor een tweede sporthal. Daarnaast is er vanuit het accommodatie beleid een taakstelling. Door de Meent en Berkelwijk af te breken vallen is er een besparing mogelijk van ongeveer € 40.000 en respectievelijk € 25.000.

4.1 Scenario Meent en Berkelwijk behouden

Wens van een aantal sportverenigingen is om de Meent te behouden. De Meent licht centraal in een wijk en met name voor Impala is dit wenselijk omdat zij met jeugdsport kunnen voorzien in een buurtbehoefte. Basketbal en Badminton ervaren de Meent prettig als knusse accommodatie en vanwege de lage tarieven voor zaalhuur en consumptie. De Berkelwijk wordt voornamelijk gebruikt door Impala en heeft een buurtfunctie.

Wanneer de Meent en de Berkelwijk behouden worden heeft dit nadelige gevolgen voor de exploitatie van: Sportzaal Antares, de tweede sporthal en Sporthal de Korf. Daarnaast wordt de bezuinigingstaakstelling accommodatiebeleid moeilijk te realiseren.

Overige maatschappelijke effecten:

- hoeft geen andere locatie voor het Binnenhuys gezocht te worden
- scholen zijn tevreden omdat ze in de nabije omgeving gymonderwijs kunnen geven

4.2 Scenario sportzaal Meent behouden Berkelwijk afbreken

Aan de wens van een aantal verenigingen wordt door dit scenario gehoor gegeven (zie bovenstaand). Voor de exploitatie van de Korf, tweede sporthal en sportzaal Antares heeft dit negatieve exploitatie gevolgen. Daarnaast is het overeind houden van de Meent van invloed op de bezuinigingstaakstelling van het accommodatie beleid.

Overige maatschappelijke effecten:

- hoeft geen andere locatie voor het Binnenhuys gezocht te worden
- scholen rondom de Meent zijn tevreden omdat ze in de nabije omgeving gymonderwijs kunnen geven

4.3 Scenario Meent afbreken en Berkelwijk laten staan

Dit is vanuit sportbeleid het meest gewenste scenario. Sportverenigingen kunnen dan optimaal gefaciliteerd worden. Het laten staan van de Berkel wijk heeft vanuit sport nauwelijks invloed op de exploitatie van overige binnensportaccommodaties. Voordeel van het overeind houden van de Berkelwijk is dat verenigingen veel gebruik kunnen maken van de wenselijke uren. (jeugdsporters hoeven dan niet pas om 21.00 te gaan sporten). Nadeel is dat de sporthallen bezetting gaan missen vanuit het onderwijs en het bemoeilijkt de bezuinigingstaakstelling.

Overige maatschappelijke effecten:

- scholen rondom de Berkelwijk zijn tevreden omdat ze in de nabije omgeving gymonderwijs kunnen geven
- Wijk moet afscheid nemen van huidige locatie Binnenhuys

locatie	uren zaalhuur	norm uren	bezetting
Asschatterweg	1392	1760	79%
Lijsterbeslaan	1374	1760	78%
Sportzaal Antares	1271	1760	72%
Sportzaal Achterveld	746	1760	42%
De Korf	1271	1760	72%
2e sporthal	1271	1760	72%
Berkelwijk	211	1760	12%
totaal	7536	12320	61%

4.4 Scenario Sportzaal Meent en Berkelwijk afbreken

Het afbreken van beide locaties gaat in het toewijzen van binnensportaccommodaties knelpunten opleveren. Verenigingen moeten dan te vaak op de ongewenste uren sporten en zullen moeite krijgen met het werven van trainers waardoor een terugloop in het ledenaantal van met name Impala te verwachten is. Ook buurtsport, zoals een groepje volleyballers, hebben dan niet of nauwelijks mogelijkheid om een binnensportaccommodatie te huren.

Voordeel van dit scenario is de maximale bijdrage aan de bezuinigingstaakstellingen en vanuit onderwijsbezetting is de optimalisatie optimaal.

Overige maatschappelijke effecten

- Scholen ontevreden
- Impala krijgt te maken met leden terugloop
- Wijk moet afscheid nemen van huidige locatie het Binnenhuys

locatie	uren zaalhuur	norm uren	bezetting
Asschatterweg	1392	1760	79%
Lijsterbeslaan	1374	1760	78%
Sportzaal Antares	1271	1760	72%
Sportzaal Achterveld	746	1760	42%
De Korf	1376	1760	78%
2e sporthal	1377	1760	78%
totaal	7536	10560	71%

4.5 Conclusie aantal accommodaties

Sport

Ondanks de komst van een tweede sporthal blijft het belang van een goede verdeling van zaal uren aanwezig. Met name gedurende de piekperiode is het goed op elkaar afstemmen van vraag en aanbod van belang. Het optimale aanbod van binnensportaccommodaties vanuit sport is dat de Berkelwijk blijft bestaan, de Meent wordt afgebroken en een tweede sporthal wordt gerealiseerd. Een bijkomende voorwaarde is dat sportzaal Antares gebruikers vriendelijker wordt. Sportverenigingen sporten daar nu niet graag om diverse redenen:

- Prijs
- Geen horeca

- Gladheid
- Warmte
- Afwezigheid beheerder

De conclusie uit een integrale afweging vanuit het onderwijsbeleid, accommodatiebeleid en sportbeleid is anders. Mede gelet op:

- De bezuinigingstaakstelling (sport)accommodatie;
- De bezuinigingstaakstelling onderwijs;
- De afname van het leerlingen;

is de conclusie om zowel De Meent als de Berkelwijk af te breken.

5. Optimaal afstemmen vraag en aanbod

In het vorige hoofdstuk is geconcludeerd dat vraag en aanbod optimaal op elkaar afgestemd moet worden. De vraag is nu hoe dit te bereiken. Een aantal actoren kunnen dit sterk beïnvloeden. Een van de voornaamste actoren is op welke wijze, of welke entiteit, de exploitatie van de tweede sporthal geregeld wordt. Onderstaand wordt ingegaan op diverse exploitatie scenario's van de tweede sporthal.

Onderstaand zijn een aantal scenario's geschetst over hoe de exploitatie tweede sporthal te organiseren. Per scenario zijn kenmerken weergegeven en worden voor- en nadelen weergegeven.

Als laatste is een matrix opgenomen en wordt elke exploitatievorm getoetst op een aantal aspecten die de exploitatie tot een succes maken. De matrix is op basis van een 5 puntenschaal ingevuld.

5.1 Antilopen /(LHV)

In dit scenario neemt de vereniging Antilopen de volledige exploitatieverantwoordelijkheid over (alle beheer en exploitatietaken) van de tweede sporthal op zich. Naast de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering en het exploitatieresultaat (minus kapitaallasten) stelt de vereniging ook de inroostering op van alle gebruiksuren en bepaald de te hanteren tarieven.

Prikkel vermeerderen van bezetting tweede sporthal	<ul style="list-style-type: none"> - Sterk afhankelijk van exploitatiekosten. Wanneer exploitatielasten gedekt kunnen worden uit voornamelijk eigen gebruik zal de vereniging geen prikkel hebben om de bezetting te stimuleren
Bestuurbaarheid Financieel	<ul style="list-style-type: none"> - Mocht het de vereniging niet lukken dan zal er snel om ondersteuning van de gemeente gevraagd worden
Bestuurbaarheid organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Vereniging voelt zich eigenaar, zal dus zeer bestuurbaar zijn
Invloed op optimale bezetting aan het totaal binnensport accommodaties	<ul style="list-style-type: none"> - Door veel eigengebruik is er weinig ruimte voor andere verenigingen die een continu binnensport seizoen hebben. - Korf zal een hoge bezettingsgraad kennen (90%) - Nieuwe sporthal kent een matige bezettingsgraad van 54% indien er lage exploitatielasten zijn. Door eigen wedstrijden en trainingen te plannen op piekuren is er weinig ruimte voor andere verenigingen. Vooral niet voor verenigingen die hun sport gedurende het hele seizoen binnen plannen. ILHV is een voor de hand liggende mede huurder. De zaal zal voor iets meer dan de helft gevuld zijn. Wanneer dit voldoende is om de exploitatielasten op te brengen is er geen prikkel voor de exploitant extra te verhuren. - Achterveld is matig bezet 42% - Gymzaal Alandsbeek, Gymzaal Biezenkamp en sportzaal Antares redelijk tot goed (tussen de 70 en 80%) - Gymzaal Berkelwijk kent een slechte bezetting
Verenigbaar met sportbedrijf en of toewijzing	<ul style="list-style-type: none"> - deze manier van exploiteren kan alleen als het toewijzingsbeleid niet van toepassing is op tweede sporthal - kan mogelijk contractpartner zijn van de vereniging voor de incurante uren welke de vereniging niet nodig heeft.
Draagvlak samenleving	<ul style="list-style-type: none"> - Exclusiviteit voor verenigingen voor de meest gewilde uren - Beperkte of geen uitnodiging aan andere partijen waardoor de gevolgen niet te zijn overzien
Samenleving voorop	<ul style="list-style-type: none"> - Ja maar weinig draagvlak van andere gebruikers

Conclusie

Het optimaal afstemmen van vraag en aanbod wordt door dit model niet gerealiseerd. Daarnaast zal voor dit model veel weerstand opleveren vanuit de samenleving.

5.2 Gebruikers samenwerking, samenwerking van een beperkt aantal sportverenigingen, zijnde de potentiële hoofdgebruikers

Er ontstaat een stichting ontstaat uit een aantal sportverenigingen. Dan vormen “vrijwillige” bestuurders uit bepaalde verenigingen het stichtingsbestuur van de tweede sporthal. Naast de verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering en het exploitatieresultaat (minus kapitaallasten) stelt de stichting ook de inroostering op van alle gebruiksuren en de te hanteren tarieven vast. Meest voor de hand liggende samenwerkingsverband is er een tussen Impala, LHV en Antilopen.

Prikkel vermeerderen van bezetting tweede sporthal	<ul style="list-style-type: none"> - Sterk afhankelijk van exploitatiekosten. Wanneer exploitatielasten gedekt kunnen worden uit voornamelijk eigen gebruik zullen de vereniging geen prikkel hebben om de bezetting te stimuleren en optimaliseren
Bestuurbaarheid Financieel	<ul style="list-style-type: none"> - Mocht het de verenigingen niet lukken dan zal er snel om ondersteuning van de gemeente gevraagd worden. LHV heeft al aangegeven deze verantwoordelijkheid niet te willen nemen
Bestuurbaarheid organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Vereniging voelt zich eigenaar, zal dus zeer bestuurbaar zijn, dit wordt versterkt omdat Impala door medegebruik van kantine LHV een thuishonk krijgt en de sporthal Turngeschikt zal moeten worden gemaakt.
Invloed op optimale bezetting aan het totaal binnensport accommodaties	<ul style="list-style-type: none"> - 2e sporthal kent een goede bezetting in de piekperiode oktober tot en met maart. In de overige periode is er nog 25 uur per week te verhuren - De vraag naar ruimte in de Korf neemt toe omdat Impala in deze situatie sporthal uren claimt waar ze sporttechnisch geen recht op hebben. - Er ontstaat een vraag naar sporthalruimte - Doordat gymvereniging Impala veel gebruikt gaat maken van de tweede sporthal is dit van grote invloed op de kleinere accommodaties. Een sporthal heeft drie zaaldelen, een gymzaal één en een sportzaal twee. De 500 uur die Impala afneemt in de tweede sporthal kan als gevolg hebben dat: De gymzalen Biezenkamp en Alandsbeek voor ieder 500 uur minder verhuurd worden en de Sportzaal Antares 250 uur.
Verenigbaar met sportbedrijf en of toewijzing	<ul style="list-style-type: none"> - deze manier van exploiteren kan alleen als het toewijzingsbeleid niet van toepassing is op tweede sporthal - kan mogelijk contractpartner zijn van de verenigingen voor de incurante uren welke de vereniging niet nodig heeft
Draagvlak samenleving	<ul style="list-style-type: none"> - De hoofdgebruikers hebben het exclusieve recht van gebruik van accommodatie - Beperkte of geen uitnodiging aan andere partijen waardoor de gevolgen niet te zijn overzien
Samenleving voorop	<ul style="list-style-type: none"> - Ja, maar weinig draagvlak van andere gebruikers

Conclusie

Het optimaal afstemmen van vraag en aanbod is in dit model niet mogelijk. Met name de Hockeyvereniging zal alsnog een zeer groot gedeelte van haar gewenste uren buiten Leusden moeten inplannen. Impala verjaagt in feite de grotere zaalsporten uit de sporthallen. Hierdoor ontslaat weinig draagvlak uit de samenleving.

5.3 Sportkoepel

Er ontstaat een “huis voor de sport” waarin alle binnensportverenigingen verenigd zijn. Er zal een stichting ontstaan met een brede verantwoordelijkheid over alle binnensportaccommodaties. Zie verder voorgaande teksten.

Prikkel vermeerderen van bezetting tweede sporthal	<ul style="list-style-type: none"> - Sterk afhankelijk van exploitatiekosten. Wanneer exploitatielasten gedekt kunnen worden uit voornamelijk eigen gebruik zullen de vereniging geen prikkel hebben om de bezetting te stimuleren en optimaliseren
Bestuurbaarheid Financieel	<ul style="list-style-type: none"> - Mocht het de verenigingen niet lukken dan zal er snel om ondersteuning van de gemeente gevraagd worden. LHV heeft al aangegeven deze verantwoordelijkheid niet te willen nemen
Bestuurbaarheid organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Verenigingen gaan voor eigen belangen, dit leidt tot conflict situaties
Invloed op optimale bezetting aan het totaal binnensport accommodaties	<ul style="list-style-type: none"> - Verenigingen zullen het sporttechnische toewijzingsbeleid loslaten en zoveel mogelijk in de sporthallen willen. Dit leid tot een toename van 500 uur sporthalbehoefte. Dit gaat ten koste van de kleinere zalen. De vraag naar gymzalen neemt af met 750 uur en er is voor 375 uur minder behoefte aan sportzalen. In theorie zal dit leiden tot een hoge bezettingsgraad van beide sporthallen en een veel lager bezetting van de overige accommodaties . Echter is dit praktisch niet haalbaar omdat te veel verenigingen om het zelfde moment gebruik willen maken van een sporthal. Dit gaat leiden tot conflict situaties. Dit hebben LHV en Antilopen reeds bevestig. - 2e Sporthal Kent theoretisch gezien een constante goede bezetting - De Korf kent theoretisch gezien een constante goede bezetting - Overige accommodaties inclusief Antares zullen een sterke afname in bezettingsgraad kennen. Waarbij het niet ondenkbaar is dat de bezetting in Antares het sterkst afneemt.
Verenigbaar met sportbedrijf en of toewijzing	<ul style="list-style-type: none"> - Sportbedrijf heeft geen rol meer mbt toewijzing -
Draagvlak samenleving	<ul style="list-style-type: none"> - Potentiele huurders, niet vallend onder de stichting, zullen lastig aan zaal uren kunnen komen.
Samenleving voorop	<ul style="list-style-type: none"> - Ja, maar niet gewenst vanuit de samenleving

Conclusie

Het optimaal afstemmen van vraag en aanbod wordt door dit model niet gerealiseerd. Accommodaties die niet als prettig worden ervaren, zoals Antares, zullen te maken krijgen met een slechte bezettingsgraad. Conflictsituaties liggen voor de hand, dit leid tot een slechte bestuurbaarheid van de organisatie. Verenigingen hebben al aangegeven dat dit geen wenselijke oplossing is.

5.4 Alle binnen sportaccommodaties wegzetten bij een commercieel exploitant

In deze vorm worden alle taken en verantwoordelijkheden op het gebied van beheer en exploitatie met inbegrip van de daarmee verbonden risico's uitbesteed aan een commerciële exploitant. Een commerciële exploitant wordt geselecteerd op basis van een aanbestedingsprocedure. Met de financieel (prijs) of economisch (prijs en kwaliteit) meest voordelige partij worden overeenkomsten gesloten over de huur, de exploitatie en de subsidie.

De exploitatie is gericht op het maken van winst binnen de door de gemeente vastgestelde kaders. Dit betekent dat contractueel goed moet worden vastgelegd welke voorwaarden de gemeente aan de exploitant stelt met betrekking tot de maatschappelijke functie van de binnensportaccommodaties.

Prikkel vermeerderen van bezetting tweede sporthal	<ul style="list-style-type: none"> - Gaat voor het regelen van de totale exploitatie - Heeft een winstoogmerk en zal daardoor geprikkeld zijn om hoge bezettingsgraden te bereiken wat ten kosten kan gaan van het Leusdens gebruik
Bestuurbaarheid Financieel	<ul style="list-style-type: none"> - De totale exploitatielasten van alle binnensportaccommodaties liggen rond de € 500.000. De commerciële exploitant wil dit risico afdekken en zal daartoe een hoge bijdrage vragen
Bestuurbaarheid organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - goed.
Invloed op optimale bezetting aan het totaal binnensport accommodaties	<ul style="list-style-type: none"> - Afspraken zijn te maken over tarieven en toewijzingscriteria en is contractueel vast te leggen (verenigingsport en scholen) echter hoe meer er vast gelegd wordt des te hoger de gevraagde exploitatie bijdrage zal zijn. Op basis van toewijzingscriteria, waarbij sporttechnische eisen voorrang krijgen, wordt er gekomen tot optimale bezetting van de binnen sportaccommodaties. Een goede verspreiding zorgt ervoor dat de meeste accommodaties een voldoende bezettingsgraad kennen. - Afhankelijk van de te maken afspraken met de eigenaar van MFC Antares zal de sportzaal geen of wel een goede bezetting kennen.
Verenigbaar met sportbedrijf en of toewijzing	<ul style="list-style-type: none"> - Geen rol voor sportbedrijf
Draagvlak samenleving	<ul style="list-style-type: none"> - Ondanks dat gebruikers behoefte hebben aan een scheidsrechter hebben zullen ze deze scheidsrechter weinig kans geven, de management fee zal terugkomen in de tarieven. - Naast de toewijzing zal er weinig ruimte zijn voor binnensportaccommodatie gebruik door Leusdenaren. De exploitant zal ook Amersfoort betrekken bij het bereiken van optimale bezetting.
Samenleving voorop	<ul style="list-style-type: none"> - Nee, daarnaast weinig draagvlak vanuit de samenleving.

Conclusie

Een dure variant waarbij vraag en aanbod wel optimaal op elkaar afgestemd wordt. Een Risico van deze variant is dat gebruikers uit Leusden gepasseerd worden ten koste van het financiële resultaat.

5.5 Onafhankelijke stichting

De relatie tussen de gemeente en de stichting krijgt vorm door middel van overeenkomsten (huur, exploitatie, mogelijk subsidie en regt het toewijzingsbeleid). De stichting wordt gevormd door 'vrijwillige' bestuurders. Vooral voor deze stichtingen kan het lastig zijn om de vervanging van bestuursleden goed te regelen. Dit kan negatieve gevolgen hebben voor de kwaliteit, continuïteit en de professionaliteit. De gemeente heeft de mogelijkheid om (in een verordening of contract) voorwaarden te stellen aan de hoogte van de tarieven. In dit scenario is het mogelijk om nagenoeg alle gemeentelijke beheerwerkzaamheden te reduceren. Slechts de beheerinzet die gemoeid is met het 'eigenaarsdeel' van de opstallen blijft in de gemeentelijke organisatie behouden. Dit scenario vraagt wel dat de gemeente manuren begroot voor het jaarlijkse contractmanagement en het jaarlijks vaststellen van een gemeentelijke bijdrage. De praktijk leert dat de meerjarige afspraken met een private beheerder jaarlijks worden getoetst en zo nodig bijgesteld. Daarbij wordt er veelal een verordening vastgesteld waarin de bandbreedte van de hoogte van de verenigingstarieven wordt vastgesteld.

Prikkel vermeerderen van bezetting tweede sporthal	<ul style="list-style-type: none"> - Gaat voor het regelen van de totale exploitatie - Heeft geen winstoogmerk en zal niet tot het uiterste gaan om maximaal rendement te halen
Bestuurbaarheid Financieel	<ul style="list-style-type: none"> - De totale exploitatielasten van alle binnensportaccommodaties liggen rond de € 500.000. Stichting bestuurders zijn hoofdelijk aansprakelijk waardoor deze constructie kwetsbaar is.
Bestuurbaarheid organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Een kleine stichting is kwetsbaar, wat negatieve gevolgen kan hebben voor de kwaliteit, continuïteit en de professionaliteit.
Invloed op optimale bezetting aan het totaal binnensport accommodaties	<ul style="list-style-type: none"> - Op basis van toewijzingscriteria, waarbij sporttechnische eisen voorrang krijgen, wordt er gekomen tot optimale bezetting van de binnen sportaccommodaties. Een goede verspreiding zorgt ervoor dat de meeste accommodaties een voldoende bezettingsgraad kennen. - Afhankelijk van de te maken afspraken met de eigenaar van MFC Antares zal de sportzaal geen of wel een goede bezetting kennen.
Verenigbaar met sportbedrijf en of toewijzing	<ul style="list-style-type: none"> - Is realistisch om te betrekken bij de toewijzing - Zal meeliften op toewijzingsbeleid en daarnaast zoveel mogelijk initiatieven ontplooiën ter verbetering van bezetting cq exploitatie
Draagvlak samenleving	<ul style="list-style-type: none"> - Een onafhankelijke derde partij kan op veel steun vanuit de gebruikers rekenen, deze hebben immers behoefte aan een scheidsrechter.
Samenleving voorop	<ul style="list-style-type: none"> - Ja, van de gebruikers. Er ontstaat echter mogelijk concurrentie tussen exploitant van de Korf, de eigenaar van Antares en de stichting.

Conclusie

Afhankelijk van de te maken afspraken met de WSL zal vraag en aanbod van en naar binnensportaccommodaties op het gebied van sport optimaal op elkaar afgestemd worden. Daar een stichting geen winstoogmerk heeft zal er geen prikkel zijn voor extra taken. Het aantrekken van evenementen kunnen voor een stichting wellicht een te grote bereidheid van hun vrijwillige inzet vragen. Daarnaast is een stichting kwetsbaar.

5.6 Traditioneel via de gemeente georganiseerd in combinatie met sportbedrijf

In deze vorm is de ruimte voor gemeentelijke sturing het grootst, maar ligt ook de volledige verantwoordelijkheid voor de exploitatie van de tweede sporthal en de daarbij behorende risico's in handen van de gemeente.

Hoewel voordelen zijn te behalen door de sportaccommodatie onder gemeentelijk beheer te plaatsen, moet in de regel ook worden geconstateerd dat de gemeentelijke organisatie minder zijn ingericht voor een efficiënte, marktgerichte exploitatie. Maatschappelijke ontwikkelingen, al dan niet vertaald in nieuwe (politieke) prioriteiten, kunnen wel makkelijk vertaald worden in aanpassingen van het product- en activiteitenaanbod.

Met het in het leven roepen van een sportbedrijf welke de vraag naar en het aanbod aan binnensportaccommodaties optimaal op elkaar afstemt ondervangt de gemeente dat zij minder is ingericht voor een efficiënte marktgerichte exploitatie. Met het sportbedrijf worden taakstellende afspraken gemaakt over de inzet van middelen en de daarmee te realiseren prestaties. De gemeente houdt de regie maar besteedt tegelijkertijd een aantal zaken uit.

Prikkel vermeerderen van bezetting tweede sporthal	<ul style="list-style-type: none"> - Gaat voor het regelen van de totale exploitatie - Heeft geen winstoogmerk en zal niet tot het uiterste gaan om maximaal rendement te halen. Dit is te ondervangen door afspraken in de vorm van incentives te maken met het sportbedrijf
Bestuurbaarheid Financieel	<ul style="list-style-type: none"> - Goed financieel bestuurbaar
Bestuurbaarheid organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Laag risico
Involed op optimale bezetting aan het totaal binnensport accommodaties	<ul style="list-style-type: none"> - Op basis van toewijzingscriteria, waarbij sporttechnische eisen voorrang krijgen, wordt er gekomen tot optimale bezetting van de binnen sportaccommodaties. Een goede verspreiding zorgt ervoor dat de meeste accommodaties een voldoende bezettingsgraad kennen. - Afhankelijk van de te maken afspraken met de eigenaar van MFC Antares zal de sportzaal geen of wel een goede bezetting kennen.
Verenigbaar met sportbedrijf en of toewijzing	<ul style="list-style-type: none"> - Is realistisch om te betrekken bij de toewijzing - Ontplooit zoveel mogelijk initiatieven ontplooiën ter verbetering van bezetting cq exploitatie
Draagvlak samenleving	<ul style="list-style-type: none"> - Een onafhankelijke derde partij kan op veel steun vanuit de gebruikers rekenen, deze hebben immers behoefte aan een scheidsrechter.
Samenleving voorop	<ul style="list-style-type: none"> - Ja, een partij uit de samenleving regelt de verhuur

Conclusie

Een model dat vraag en aanbod optimaal op elkaar afstemt maar nog niet zo danig in elkaar zit dat er de prikkel is om extra vraag te creëren. Gemeente is nog steeds een belangrijke partner.

5.7. Exploitatie word neergelegd bij sportbedrijf inclusief verdeling van subsidies, gemeente blijft tot een bepaalde hoogte partner

In deze vorm worden alle taken en verantwoordelijkheden op het gebied van toewijzen en het regelen van de incidentele verhuur bij het sportbedrijf neergelegd. Het gaat dan verder dan het makelen van vraag en aanbod. Het sportbedrijf wordt afgerekend op financiële prestaties en heeft hierdoor een grote prikkel om de bezetting van accommodaties te optimaliseren. De gemeente stelt hierbij wel voorwaarden aan het toewijzen van accommodaties. De huidige indirecte subsidie wordt door het sportbedrijf verdeeld onder de gebruikers waardoor de accommodaties tegen kostprijs verhuurd kunnen worden. Hierdoor wordt voldaan aan de regelgeving van de wet Markt en Overheid. Het onderhoud blijft bij de gemeente.

Prikkel vermeerderen van bezetting tweede sporthal	<ul style="list-style-type: none"> - Gaat voor het regelen van de totale exploitatie - Heeft winst oogmerk en zal tot het uiterste gaan om maximaal rendement te halen.
Bestuurbaarheid Financieel	<ul style="list-style-type: none"> - Goed financieel bestuurbaar
Bestuurbaarheid organisatie	<ul style="list-style-type: none"> - Laag risico
Invloed op optimale bezetting aan het totaal binnensport accommodaties	<ul style="list-style-type: none"> - Op basis van toewijzingscriteria, waarbij sporttechnische eisen voorrang krijgen, wordt er gekomen tot optimale bezetting van de binnen sportaccommodaties. Een goede verspreiding zorgt ervoor dat de meeste accommodaties een voldoende bezettingsgraad kennen. - Zullen door af te spreken intensive een optimale bezetting nastreven - Afhankelijk van de te maken afspraken met de eigenaar van MFC Antares zal de sportzaal geen of wel een goede bezetting kennen.
Verenigbaar met sportbedrijf en of toewijzing	<ul style="list-style-type: none"> - Regelt de gehele toewijzing - Ontplooit zoveel mogelijk initiatieven ontplooiën ter verbetering van bezetting cq exploitatie
Draagvlak samenleving	<ul style="list-style-type: none"> - Een onafhankelijke derde partij kan op veel steun vanuit de gebruikers rekenen, deze hebben immers behoefte aan een scheidsrechter.
Samenleving voorop	<ul style="list-style-type: none"> - Ja, een partij uit de samenleving regelt de verhuur en bepaald

Conclusie

Een model dat vraag en aanbod optimaal op elkaar afstemt. Dit Model geeft tevens het sportbedrijf een prikkel om extra vraag te creëren. Gemeente is partner op afstand.

5.8 Matrix

	<i>Antilopen</i>	<i>Gebruikers samenwerking</i>	<i>Sportkoepel</i>	<i>Onafhankelijke stichting</i>	<i>Traditioneel in combinatie met sportbedrijf</i>	<i>Commercieel</i>	<i>Grotere verantwoordelijkheid sportbedrijf</i>
Prikkel vermeerderen van bezetting tweede sporthal	3	3	3	4	4	4	5
Bestuurbaarheid Financieel	1	2	3	2	5	4	4
Bestuurbaarheid organisatie	4	3	2	3	5	4	5
Invloed op optimale bezetting aan het totaal binnensport accommodaties	1	2	2	4	3	4	5
Verenigbaar met sportbedrijf	2	2	2	4	4	1	5
Draagvlak samenleving	1	2	1	4	4	1	4
Samenleving voorop	5	5	5	5	3	1	5
Totaal	17	19	18	26	28	19	33

5 puntschaal:

1 = zeer slecht

2 = slecht

3= matig

4 = voldoende

5= goed

6. Advies

Het optimaal afstemmen van vraag en aanbod is van groot belang. Hiermee wordt voorkomen dat er ondanks de komst van een tweede sporthal nog steeds verenigingen buiten Leusden een binnensportaccommodatie moeten huren.

Actoren die een belangrijke rol spelen bij de optimalisatie zijn de aantallen accommodaties en de exploitatie vorm. Hieronder het ambtelijk advies:

Accommodaties:

Om de optimalisatie vanuit sportbehoefte te realiseren is het wenselijk om de Meent af te breken en de Berkelwijk te laten bestaan. Het afbreken van de Meent is voorwaardenscheppend om een goede bezetting in de sporthallen en sportzaal Antares te realiseren. Het laten staan van de Berkelwijk heeft als voordeel dat buurtsport kan plaatsvinden op courante uren.

Het integrale advies is echter om zowel de Meent als de Berkelwijk af te breken. Een optimalisatie vanuit sportbehoefte wordt niet gerealiseerd echter gelet op de bezuinigingstaakstelling op gemeentelijke accommodaties en de geprognoseerde leerlingen krimp is het laten staan van de Berkelwijk niet reëel.

De huidige huurbijdrage vanuit scholen aan gymlocaties bestaat uit de dekking van de kapitaallasten van de gymlocaties. Wanneer gymaccommodaties sluiten betekent dit niet dat scholen geen huur meer hoeven te betalen. Daarom zal aan scholen in de toekomst huur in rekening gebracht moeten worden voor de huurt van binnensportaccommodaties.

Exploitatie:

Het advies is om de taken van verhuur en de omzet verantwoordelijkheid m.b.t. binnensport accommodaties bij het sportbedrijf neer te leggen. Hierbij wordt het sportbedrijf ook belast met het verdelen van de huidige indirecte subsidie onder de gebruikers, dit wordt dan een directe subsidie. Dit stelt het sportbedrijf in staat optimaal te sturen op bezetting (bv hoge subsidie bij daluren, gelijktrekken van tarieven van bv Antares).

Het is aan te raden dit model gefaseerd in te voeren. In de eerste fase (bv een periode van twee jaar) is het sportbedrijf "slechts" makel punt. In de fase daarna krijgen ze een grotere verantwoordelijkheid m.b.t. omzet en het verdelen van subsidies.